

Oppuntstelling van uw stofwisseling

Informatiebrochure patiënten

1. Overgewicht / obesitas 4

- 1.1 Wat is overgewicht /
obesitas 4
- 1.2 Hoe ontstaat overgewicht /
obesitas 5
- 1.3 Wat zijn de gevaren van
overgewicht/obesitas 5
- 1.4 Doel metabole
op puntstelling 5

2. De opname 6

- 2.1 Vóór de opname 6
- 2.2 Dag van de opname 7

3. Onderzoeken 8

- 3.1 Energieverbruik in rust 8
- 3.2 Omtrekmaten en
lichaamssamenstelling 9
- 3.3 CT-scan van de buikstreek 10
- 3.4 Echo van de buikstreek 10
- 3.5 Bloedafname en
glucosetolerantietest 10
- 3.6 Bloeddrukmeting 11
- 3.7 ECG of electrocardiogram 11
- 3.8 12 uurs-urinecollectie 11
- 3.9 Urinestaal 11

4. Na de onderzoeken 11

- 4.1 Behandelingsplan 11
- 4.2 Naar huis 11

Contact en info 12

Beste patiënt,

Welkom op de dienst endocrinologie,
diabetologie en metabole ziekten van
het UZA.

Binnenkort ondergaat u een metabole
op puntstelling op aanvraag van uw arts.
Dat betekent dat verschillende aspecten
van uw stofwisseling geëvalueerd
worden.

Neem als voorbereiding alvast deze
informatiebrochure even door. Hebt u nog
vragen, aarzel dan niet ons te contacteren
(contactgegevens vindt u achteraan).

1. Overgewicht, obesitas

1.1 Wat is overgewicht / obesitas?

Een vaak gebruikte maatstaf voor overgewicht en obesitas is de Body Mass Index (BMI). Deze berekent u door uw gewicht (in kg) te delen door uw lengte (in meter) in het kwadraat.

$$\text{Body Mass Index} = \frac{\text{gewicht (kg)}}{\text{lengte (m)} \times \text{lengte (m)}} \quad \text{bijv.: } \frac{85 \text{ kg}}{1.70 \text{ m} \times 1.70 \text{ m}} = 29,4 \text{ BMI}$$

Een BMI tussen 25 en 30 duidt op overgewicht. Bij een BMI van 30 of hoger spreken we over zwaarlijvigheid of obesitas.

Toch zegt BMI niet altijd alles. Het draait eigenlijk niet om een teveel aan kilo's, maar om een teveel aan vet. Ook de plaats van het overtollige vet is belangrijk. Bevindt het zich voornamelijk op de armen en dijen? Dan zijn de gezondheidsrisico's minder groot. Situeert het zich voornamelijk in de buik? Dan behoort u waarschijnlijk wel tot de risicogroep.

		Gezondheidsrisico*		
		Middelomtrek		
		Mannen < 102 cm	≥ 102 cm	
	BMI (kg/m²)	Obesitas klasse	Vrouwen < 88 cm	≥ 88 cm
Ondergewicht	< 18,5		-	-
Normaal	18,5 - 24,9		-	Verhoogd
Overgewicht	25,0 - 29,9		Verhoogd	Hoog
Obesitas	30,0 - 34,9	I	Hoog	Zeet hoog
	35,0 - 39,9	II	Zeet hoog	Zeet hoog
Morbide obesitas	≥ 40,0	III	Extreem hoog	Extreem hoog

*gezondheidsrisico voor diabetes en cardiovasculaire aandoeningen in verhouding tot normaal gewicht en normale middelomtrek

1.2 Hoe ontstaat overgewicht/obesitas?

Overgewicht en obesitas zijn chronische aandoeningen waar de wetenschap nog lang niet alles over weet en volop onderzoek naar uitvoert.

Als de hoeveelheid calorieën die u inneemt systematisch groter is dan het aantal calorieën dat u verbruikt, neemt uw gewicht toe. Zo'n onevenwicht kan tot stand komen door teveel of verkeerd eten of te weinig beweging. Meestal spelen beide factoren een rol.

Ook erfelijkheid of hormonale problemen kunnen meespelen bij het ontstaan van overgewicht, maar vormen zelden de belangrijkste verklaring. Ook de ruststofwisseling speelt een rol. Bij de oppuntstelling van uw metabolisme is het onder meer de bedoeling de mogelijke oorzaken van uw overgewicht na te gaan.

1.3 Wat zijn de gevaren van overgewicht/obesitas?

Overgewicht en obesitas komen steeds vaker voor en kunnen ernstige gevolgen met zich meebrengen. De belangrijkste zijn hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en diabetes. Ook kanker, voornamelijk borst-, baarmoeder-, darm- en prostaatkanker worden in verband gebracht met obesitas. Bovendien kunnen overgewicht en obesitas veel lichamelijke klachten veroorzaken zoals kortademigheid, vermoeidheid en snurken, waardoor de algemene levenskwaliteit vermindert. Vrouwen met obesitas kunnen meer moeite hebben met zwanger worden.

1.4 Doel metabole oppuntstelling

Tijdens de raadpleging heeft uw arts beslist dat een metabole oppuntstelling nodig is. We gaan enerzijds na of er een onderliggende (lichamelijke) oorzaak is van uw overgewicht of moeilijk gewichtsverlies. Anderzijds controleren we of uw overgewicht al lichamelijke gevolgen heeft (bv. bloeddruk- of cholesterolverhoging, storing in uw bloedsuiker). Indien u bij een arts van de dienst endocrinologie, diabetologie en metabole ziekten bent geweest heeft hij/zij tijdens de eerste raadpleging uw gewichtsprobleem zo goed mogelijks in kaart gebracht. Indien u verwezen bent door een arts van een andere specialiteit, vult u een gedetailleerde vragenlijst en een voedseldagboek in. Doe dit heel nauwkeurig. Deze informatie is zeer belangrijk voor de arts.

2. De opname

2.1 Vóór de opname

24 uurs-urinecollectie

Voordat u wordt opgenomen dient u uw urine gedurende 24 uur te verzamelen. Hiervoor bestaan twee mogelijkheden:

U wordt opgenomen om 19 u.

- U start de urineverzameling 's ochtends op de dag vóór uw opname (bv. als u zondagavond wordt opgenomen dan begint u de collectie zaterdagochtend). De ochtendurine van de eerste dag hoeft u niet bij te houden. Daarna verzamelt u alle urine in de daarvoor bestemde bus. U verzamelt tot en met de ochtendurine van de daaropvolgende dag.
- U brengt de urinecollectie dezelfde avond mee naar het ziekenhuis.

U wordt opgenomen om 8 u.

- U begint met verzamelen vanaf de ochtend van de dag vóór uw opname (bv. als u maandagochtend wordt opgenomen, begint u de collectie zondagochtend).
- De ochtendurine van de eerste dag hoeft u niet bij te houden. Daarna verzamelt u alle urine in de daarvoor bestemde bus. U verzamelt tot en met de ochtendurine van de daaropvolgende dag.
- U brengt de urinecollectie dezelfde ochtend mee naar het ziekenhuis.

Extra richtlijnen

- Vermijd (zware) fysieke activiteit drie dagen vóór de opname.
- Vermijd alcoholinname 24 uur vóór de opname.
- Vermijd een afwijkende voedings- en vochtinname drie dagen vóór de opname.
- Beperk het roken.

2.2 Dag van de opname

U wordt opgenomen om 19 u.

- U kunt 's avonds thuis een maaltijd nuttigen voor u naar het UZA komt.
- Wij vragen u niet meer te eten vanaf 19 u.
- Wij vragen u niet meer te drinken vanaf 23 u.

U wordt opgenomen om 8 u.

- U moet nuchter binnenkomen. U mag dus niet eten of drinken en geen geneesmiddelen innemen.
- Wij vragen u niet meer te eten vanaf 19 u. de avond voor uw opname.
- Wij vragen u niet meer te drinken vanaf 23 u. de avond voor uw opname.

Wat brengt u mee?

- Identiteitskaart en een eventuele bloedgroepkaart
- Toiletgerief en gemakkelijke dag- en nachtkledij
- Eventuele geneesmiddelen
- Iets om te lezen of om u mee bezig te houden
- Eventueel documenten van de hospitalisatie- en/of werkverzekering
- 24 uurs-urinecollectie (zie eerder)
- Eventueel het voedingsdagboek indien deze werd uitgelegd
- Eventueel de vragenlijst indien u dit werd gevraagd

Extra richtlijnen

- Kom op het afgesproken uur naar het ziekenhuis. U kunt uw auto parkeren op de betaalparking van het UZA (speciaal dagtarief).
- U meldt zich aan in de inkomhal. Van daaruit wordt u doorverwezen naar uw kamer op de metabole eenheid van verpleegeenheid A1 (route 74). Daar maakt een verpleegkundige u wegwijs en overloopt met u de geplande onderzoeken.
- Waardevolle stukken zoals juwelen, geld en/of dure (elektrische) apparatuur laat u best thuis. U kunt deze ook in bewaring geven bij opname of opbergen in uw persoonlijke kluis. Het UZA is niet aansprakelijk voor diefstal of verlies.
- Er geldt een absoluut rook- en gsm-verbod in het UZA. Gsm's kunnen immers voor technische storingen zorgen. De toestelletjes die UZA-medewerkers bij zich hebben zijn draagbare telefoons, geen gsm's.
- Tijdens uw opname hoeft u niets te betalen. Een aantal weken na uw opname ontvangt u een factuur met overschrijvingsformulier.

3. Onderzoeken

Onderstaande onderzoeken maken deel uit van uw metabole oppuntstelling. Het is mogelijk dat u niet alle onderzoeken hoeft te ondergaan en/of dat uw arts voor u nog bijkomende onderzoeken heeft aangevraagd. We proberen de opeenvolging van de geplande onderzoeken zo vlot mogelijk te laten verlopen. Soms kan de wachttijd voor een onderzoek uitlopen, wij danken u alvast voor uw begrip.

ventilated hood systeem >

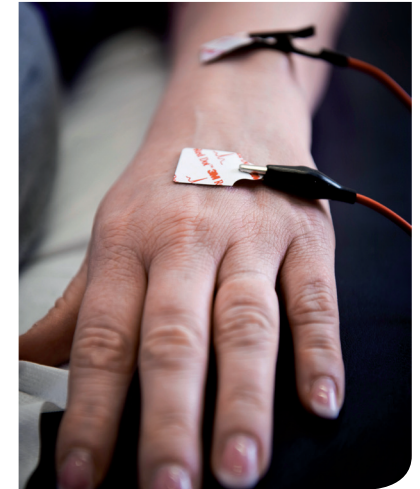
3.1 Energieverbruik in rust (op uw kamer)

Om te kunnen meten hoeveel energie u in rust verbruikt, moet u vanaf 23 u. in bed blijven (vanaf dan mag u zich niet meer wassen, rondwandelen, ...). U mag enkel uw bed verlaten om naar het toilet te gaan. Het energieverbruik in rust meten we 's ochtends op basis van het ventilated hood systeem. Hierbij wordt een transparante kap over uw hoofd geplaatst. Vervolgens stroomt aanhoudend voldoende lucht uit de kamer over uw hoofd. De lucht die u uitademt wordt geanalyseerd op zuurstofverbruik (O_2) en koolstofdioxideproductie (CO_2) en het energieverbruik wordt berekend. De meting duurt 40 minuten. Intussen kunt u rustig naar de radio luisteren of tv kijken (geen debat of discussie).

omtrekmeting v

impedantietechniek v

3.2 Omtrekmaten en lichaamssamenstelling (metabole eenheid, route 74)

We verzamelen volgende informatie:

- Lengte en gewicht worden gemeten
- Omtrek rond middel, navel en heup wordt gemeten
- Huidplooien worden gemeten met een huidplooiometer (zie cover) om het vetpercentage te bepalen.
- Het vetpercentage wordt ook gemeten door middel van de impedantie-techniek. Hierbij sturen we een zwakke wisselstroom door het lichaam met twee elektroden ter hoogte van uw rechterhand en twee elektroden ter hoogte van uw rechervoet. Hiervan voelt u niets. Op basis van het resultaat berekenen we de hoeveelheid vetvrije massa en de hoeveelheid vetmassa van het lichaam.

3.3 CT-scan van de buikstreek (radiologie, route 143)

Bij sommige personen wordt een CT-scan van de buikstreek uitgevoerd om de hoeveelheid 'diep vet' te bepalen. De scan ter hoogte van de buikstreek wordt niet in een tunnel, maar in een soort grote ring genomen. U neemt plaats op een tafel die door deze ring schuift. Uw hoofd blijft vrij tijdens het onderzoek. Er wordt geen contrastvloeistof ingespoten. Bij dit onderzoek maken we een onderscheid tussen vet dat zich vlak onder de huid bevindt (geeft minder gezondheidsrisico's) en vet dat dieper tussen de organen zit (geeft meer gezondheidsrisico's).

3.4 Echo van de buikstreek (centrale echografie, route 116)

Om de organen (lever, nieren, galblaas, pancreas) te controleren, wordt een echografie van de buik genomen. Met behulp van gel wordt een toestel over de buikstreek gewreven.

3.5 Bloedafname en glucosetolerantietest (op uw kamer)

Bloedafname

De volgende waarden worden met een nuchtere bloedafname gemeten:

- hormonale status
- ijzerstatus
- leverfunctie en nierfunctie
- vetten in het bloed
- vitamines en mineralen

De verpleegkundige plaatst een katheter (een dun buisje) om bloed af te nemen. U mag vooraf niets eten of drinken. De bloedafname gebeurt op uw kamer.

Glucosebepaling

Na de nuchtere bloedafname moet u een zoete drank (suiker opgelost in water) drinken. Dat zorgt ervoor dat uw bloedsuiker begint te stijgen (een normale lichaamsreactie). Uw lichaam moet deze stijging tijdig kunnen stoppen en terug doen dalen. Dat controleren we door gedurende drie uur om het half uur bloed af te nemen, telkens langs dezelfde weg via de katheter.

3.6 Bloeddrukmeting gedurende 10 min (op uw kamer)

We nemen gedurende 10 minuten uw bloeddruk op de kamer.

3.7 ECG of elektrocardiogram (cardiologie, route 144)

Een ECG is een filmpje van uw hart dat via elektroden op uw borstkas gemaakt wordt.

3.8 12 uurs-urinecollectie (op uw kamer)

Deze urinecollectie is vergelijkbaar met de 24 uurs-urinecollectie (zie eerder), maar gebeurt 12 uur voor de meting van het energieverbruik in het ziekenhuis.

3.9 Urinestaal (op uw kamer)

Om na te gaan of u geen infectie van de urinewegen hebt, moet u in een potje urineren voor een urinestaal.

4. Na de onderzoeken

4.1 Behandelingsplan

U krijgt een afspraak bij de behandelende arts voor de bespreking van de resultaten. Afhankelijk daarvan stippelt hij/zij met u een verder behandelingsplan uit.

4.2 Naar huis

Als alle onderzoeken afgerond zijn, bent u meestal klaar tussen 16 u. en 17 u. Op dat moment kunt u het UZA verlaten. Verwittig de verpleegkundige even voor u vertrekt. Bespreek ook tijdig uw ontslag met uw naaste omgeving.

Contact en info

Voor een afspraak bij uw behandelende arts

U kunt steeds terecht op de raadpleging endocrinologie, diabetologie en metabole ziekten.

tel. 03 821 32 75

Voor vragen of inlichtingen over uw opname

U kunt steeds terecht bij de metabole eenheid.

tel. 03 821 50 05

Voor begeleiding van kinderen met overgewicht

U kunt steeds terecht bij de raadpleging pediatrie.

tel. 03 821 32 51

Deze brochure bevat algemene informatie en is bedoeld als aanvulling op het gesprek met uw zorgverlener.

UZA / Wilrijkstraat 10 / 2650 Edegem

Tel +32 3 821 30 00 / www.uza.be

Volg ons op facebook en twitter

Het UZA draagt het JCI-label voor veilige en kwaliteitsvolle zorg.

